

Роз'яснення

щодо змін у прийнятті та розгляді Національним агентством із забезпечення якості вищої освіти скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації у зв'язку із прийняттям та набранням чинності Закону України «Про академічну доброчесність» від 18.12.2025 р.

18 грудня 2025 року було прийнято Закон України «Про академічну доброчесність» № 4742-ІХ (далі – Закон). Цим Законом академічна доброчесність визнається як важлива передумова провадження якісної освітньої та наукової (творчої) діяльності, здобуття якісної освіти, утвердження в суспільстві довіри до результатів навчання і наукових (творчих) досягнень, а також формування поваги до честі та гідності людини.

Також Законом України «Про академічну доброчесність» частково змінено функції та повноваження Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти (далі – Національне агентство) щодо розгляду повідомлень про порушення академічної доброчесності. Зокрема, раніше Національне агентство приймало та розглядало скарги/повідомлення щодо наявності у захищених в Україні дисертаціях на здобуття наукових ступенів доктора філософії, кандидата наук, доктора наук та/або наукових публікаціях, у яких висвітлені наукові результати дисертації, фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації. Тепер, відповідно до частини третьої статті 40 Закону, до Національного агентства може бути оскаржено рішення уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи про позбавлення або про відмову у позбавленні наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, вченого звання, а також бездіяльність уповноваженого органу (неухвалення рішення протягом визначеного строку) щодо розгляду відповідних повідомлень.

В контексті визначення часу запровадження нових правил маємо проінформувати, що відповідно до пункту першого Розділу VI. Прикінцеві та перехідні положення Закон набирає чинності з дня, наступного за днем його опублікування, тобто з 01 лютого 2026 року.

Інформуємо також, що відповідно до пункту четвертого Розділу VI. Прикінцеві та перехідні положення Закону протягом шести місяців з дня набрання чинності цим Законом Кабінет Міністрів України має забезпечити прийняття нормативно-правових актів, необхідних для реалізації цього Закону, привести свої нормативно-правові акти у відповідність із цим Законом, забезпечити приведення міністерствами, іншими центральними органами виконавчої влади їх нормативно-правових актів у відповідність із цим Законом. Відтак, з метою належного реагування на порушення академічної доброчесності заклади вищої освіти, наукові установи до 31 липня 2026 року повинні також привести у відповідність внутрішні нормативні документи та процедури відповідно до вимог Закону.

Таким чином, на вимогу та на виконання Закону України «Про академічну доброчесність» від 18 грудня 2025 року, **Національне агентство**:

- здійснює і завершує перевірку та розгляд скарг/повідомлень щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації, отриманих до 01 лютого 2026 року (день набрання чинності Закону) відповідно до процедур, що діяли до дня набрання чинності цим Законом;
- скарги/повідомлення, що отримані Національним агентством до 01 лютого 2026 року, про порушення академічної доброчесності в дисертаціях на здобуття наукового ступеня, відповідальність за яке не була встановлена законом на момент вчинення порушення, передаються на розгляд закладів вищої освіти (наукових установ) в яких особі було присуджено науковий ступінь;
- Національне агентство не приймає до розгляду скарги/повідомлення щодо фактів академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації після 01 лютого 2026 року;
- після введення в дію Закону Національне агентство розглядає скарги на рішення уповноваженого органу закладу освіти, наукової установи про позбавлення або про відмову у позбавленні наукового ступеня, ступеня доктора мистецтва, вченого звання, а також бездіяльність уповноваженого органу (неухвалення рішення протягом визначеного Законом строку).